

KREŠŤAN

POLITICKÉ A SPOLOČENSKÉ KATOLÍCKE NOVINY
 VYCHÁDZAJÚ KAŽDÚ SOBOTU NA ŠEŠŤNÁŠŤ STRANÁCH.

Predplatná cena:
 Na celý rok — 4 koruny — hal.
 Na pol roka — 2 „ — „
 Na štvrt roka — 1 „ — „
Jednotlivé číslo 8 hal.

Zodpovedný redaktor:
 Dr. ALEXANDER ERNSZT,
 páp. komorník.
Majiteľ a vydavateľ:
 JÁN MOLNÁR.

Redakcia a vydavateľstvo:
 Budapešť, IV. ker., Ferencz-József-rakpart 27. szám.
 Nem sa majú posielat' predplatky, taktiež dopisy do novin
 ohlasy a náhodné reklamácie. Ceny ohlasov dľa tarify.
 Rukopisy sa nazpáť nedávajú.

Tatári sú zas tu.

Ako vyhlíada tá národná práca?

Celé pokolenia neni sú v stave napraviť tie hrozne škody, ktoré terajšia vláda pri voľbách zapríčinila v duši pospolitého ľudu.

Hlasy tak nehanebne nekupovali ešte nikdy, ako pri minulých voľbách.

Vieme to o premnohých okresoch, že tam tak kupovali voličov, ako baranov.

Verejní úradníci nekortešovali proti ľudu ešte nikdy tak nestydate ako teraz.

Ľud bez rozdielu politického vyznania platí verejných úradníkov a tí považujú si to za najväčšiu zásluhu, keď násilensvom utláčajú prejavenie vôle a presvedčenia ľudu. Zanedbávajú úrady,

ako raráškovia lietajú z dediny do dediny, prenasledujú, strašia a trýznia ubohý ľud, ktorý im dáva chleba, živí jejich rodiny a bez ktorého by hladom museli umreť. Zneužívaním úradnej moci, nesvedomiti úradníci ukrižovali

pravdu pri posledných voľbách bo ľud náš nevzná sa v zákonoch, je bojzlivý a keď ho hlavný slúžny, notár alebo iný korteš ohriakne, nevie a nemá smelosti postaviť sa proti nim.

Ešte nikdy tolko pálenky, vína a piva neminulo sa pri voľbách, ako teraz.

Pálenkou a inými liehovými nápojmi pozbavili ľud rozumu a naviedli ho, aby hlasoval proti vlastným záujmom najživotnejším. Lieh, špiritús odobiera rozum, pozbavuje ho schopnosti rozsúdenia čo je

Dedič trónu s jeho rodinou.

dobré a zlé a uponízuje ho k nerozumnému stvorení. Viacej ako stotisíc občanov hlasovalo na vládu v takom ožralom stave, že vôbec nevedeli zreteľne vysloviť ani svoje meno. Štatistika o potravných článkoch dokáže svetu, do ak hrozného mora liehových nápojov najsvätejšie záujmu ľudu ponorili Tatári.

Intelligencia krajiny tak korruptne, zkazovane a násilne ešte nikdy nechovala sa ako teraz.

Stoliční páni a starí liberáli báli sa, že jestli nezvífazi pri voľbách liberálna strana darebnej práce ich synkovia vypadnú z úradov. Odhodlali sa k najväčším obeťam, aby pravdu ukrižovali a ľud utlačili. Popredné pánske rodiny polovicu svojho majetku 100 a 200 tisíc korún prehajdakaly za jeden mandát. Fabrikanti, pánska, banky, veľkí obchodníci, všetci sprisahali sa proti opozícii k utlačeniu pravdy ľudu. Ľud sám nebol dostatočne organizovaný a kde pevne stál, tam k zavedeniu a zkláteniu voličov krom úradníkov, kortešov, i podaktorých národnarských vodcov, najali si aj Tatári.

Židovstvo s tak odvážlivou bezočivosťou ešte nikdy neagitovalo proti ľudu, ako teraz.

Židia sa hnevali na koalíciu, bo im tá ich kridielka viacej začala strihať, ako im milé bolo. Preto aknáhle vymenovaná bola nová vláda, židovstvo vôbec pripojilo sa hneď ku liberálnej darebnej strane. Liberálna darebná strana, jej víťazstvo, krom úradnej presie, terorizmu a násiliu ďakovať môže jedine židovstvu. V celej krajine spojili sa židia k ukrižovaniu pravdy a k utlačeniu ľudu. Khuen-Héderváry nikdy by nebol sohnal jeho väčšinu, keby mu neboli pomáhali židia. Židia mu dali peňaze, židia boli jeho pohoniči a po dedinách do jeho tábora sháňali kresťanských voličov, ako baranov. Ako telce predávali židia kresťanských občanov Khuenovi a konečne predali sa mu i seba samých v tej nádeji, že sa im za tieto zásluhy hodne odslúži. Pri obetivej podpore Khuena židovstvo zaiste už teraz škulilo na majetky katolíckej cirkvi.

Pospolitý ľud v Uhorsku nikdy nebol tak slabý, ako pri terajších voľbách.

Justhóvci balamutili ľud otázkou samostatnej banky. Justh ale a jeho druhovia viacej tú-

žili po tom, aby do ruky dostali vládu. Otázku samostatnej banky použili len k tomu, aby rozdrobili koalíciu. Koalíciu rozdrobili, banku nedostali, o vláde sa im viac ani snívať nemôže, bo zo 140 predošlých mandátov, po voľbách horko-ťažko dosiahli len 40. Vzkriesenie starého liberalizmu, krušný návrat Tatárov ďakovať môže krajina jedine Justhovcom a iným nepokojným živlom neodvisliakov. V borbe týchto politických stránok zoslabnula veľká čiastka ľudu a zabezpečila víťazstvo Tatárom. Na mlýn Tatárov hnali vodu i premnohí katolícki voličia ich nestálosťou a nevernosťou ku kresťanským zásadám. Nestálosť a nevernosť túto najviacej oplakávať budú tí, čo bielu zástavu pravdy opustili a v prvom rade tí slabej viery vodcovia, ktorí ľud sebe sverený k opusteniu pravej cesty slovom alebo zlým príkladom naviedli.

Keď sa liberáli ku voľbám chystali, minister Serényi povedal, že im treba času, kým krajinu k tomu pripravujú,

A pripravovali ju náležite.

Vo Viedni div od veľkej radosti nepopukajú sa nad víťazstvom liberálov.

Nad tým nezastavnjú sa vo Viedni, že liberáli väčšinu mandátov ukradli. Parlament slávnostne otvorí už najbližšie. Beda ale bude ľudu v celej krajine — *bo zas sú tu Tatári!*

Terrorizmus v Trenčianskej.

Szalavszky v práci.

Volby sa zakončily. Rozčulené mysle utrápeného, ukrižovaného ľudu začínajú sa tisíť, ubohí voličia snád len v súkromnosti, kde ich nikto nečuje spomínajú medzi sebou tie hrozné ukrutnosti, aké páchali s nimi slúžnovci, notári, hraniční policajti a žandári v čas volieb a hovoria o tom ako o hroznej katastrofe, ktorá zastihla ich z dopustenia božieho. Ináč bohabojný a statočný ľud celého územia Trenčianska obrába zas usilovne svoje biedne pozemky alebo v cudzom svete hľadá si výživu.

Že tento liberálmi zubožený a zotročený ľud v čas volieb začal samostatnej smýšľať a po mnohých obciach nehladel na žranicu, pijatiku a peniaze, akými zvädzali ho liberáli darebnej strany, lež sme a odhodlane zastával svoje kresťanské presvedčenie, postavil sa od-

hodlane aj proti slúžnovcom a notárom, toho príčiny v Trenčiansku nahliadne každý, len Szalavszky nie.

Ako Szalavszky ako «pokrstený pohan» (to sú jeho slova) zaujal trenčianske fõispánstvo, nazdával sa, že keď on jeho pekným modrým očkom žmurkne, všetko tak pojde v Trenčiansku, ako on chce. Ponevác sa to ale zvlášte pri voľbách nestalo, hladajú včul buričov.

V čacanskom volebnom okrese paholci liberálnej darebnej strany trestné vyšetovanie nariadili proti dvanásť kňazom. Kráľovský fiškus v sprievode vyšetrojúceho sudcu a hraničných policajov ako špehúnov, hľadali buričov, ktorí vraj navádzali ľud, aby hlasoval dfa svojho presvedčenia.

Vo volebnom okrese považsko bystrickom paholci liberálnej darebnej strany zarovnak vedú potajomné vyšetovanie proti viacerým kňazom, o ktorých vedia, že sú osvedčení ľudáci. Vo vyšetovaní proti kňazom najposlušnelší paholek Szalavszkyho je všestranne známy hlavný slúžny illavský Ján Baross. Tento baša 15. júna prišiel do Belluše a predpoludním o 10. hodine cestou predstavenstva na 1. hodinu svolal zastupiteľov obce ku zasadnutiu, v ktorom pojednávať sa bude o poľných škodách, aké liberálnym voličom v čas volieb zapríčinili daktorí šuhaji. Obecní zastupitelia sa sošli a hlavný slúžny otvoril zasadnutie. O tom ale, čo bolo na dennom poriadku, totiž o poľných škodách, nepovedal ani slova, lež začal hovoriť o tom, že pán fõispán dozvedel sa o tom, že je tu ľud veľmi pobúrený, neporiadny, pomstlivý (!) a že pán fõispán jeho vyslal, aby v jeho mene oznámil, že jestli Bellušania nevstúpia do seba a neolutujú to čo sa stalo, zastupitelia obce odpovední budú za všetko, bo na útraty obecnstva na dlhší čas vyslané bude vojsko do obce, nech sa teda nedajú búriť a buričom — rozumie sa kňazovi a okresnému lekárovi — nech neveria. Smelým obratom vyzval potom členov obecného zastupiteľstva, aby na zadosťučinenie pánu fõispánovi obec vyslovila svoju ľutosť nad tým, čo sa stalo, na budúcnosť slubila poslušnosť a že na tom bude, aby napozatým žiadnemu liberálovi ani vlások zkrivený nebol na hlave. Toto vzal slúžny do zápisnice a hneď na to dal sa vyšetovať, kto búri občanov.

Členovia zastupiteľstva povedali hlavnému slúžnemu smele do očí, že pri ľudovom shromaždení 26. mája najväčším buričom v Belluši bol zvestný pán Ladislav *Liha*, ktorý proti pokojným poslucháčom shromaždenia nahuckal 40 žandárov a 2 stotiny vojakov. Aj to povedali viacerí, ako vôbec stoliční úradníci a notári trýznili a križovali ľud pred voľbami. Hlavný slúžny ale na silu chcel sa dozvedeť, či kňaz nebúril ľud z kazateľnice a pri vysluhovaní cirkevných úkonov; keď mu pošuškali, že jesto v obci človek, ktorý stojí v chýre národnára a že ten zaiste svedčiť bude proti kňazovi, dal si toho predvolať. Citovaný sa dostavil a hlavný slúžny ho oslovil:

— Povedzte mi priateľu môj pán Vacskó, či by ste mi vedel povedať, kto tu ľudí búri?

— Viem! — odpovedal Vacskó.

— A... a... kto je to? — pýtal sa ďalej hlavný slúžny.

— Naš notár! — povedal dôrazne Vacskó.

Hlavného slúžného div neporazilo a vyptoval sa ďalej:

— Nuž a ako to?

— **Len tak prosím** — bez všetkého strachu dal sa vykladať Vacskó — **ze keď boio po voľbe a naše ženy klačaly a midlily sa pred krížom svätých missii, túlal sa tade notár a povedal naším ženám: «Čo sa tu modlíte? Itak pobereme majetky kňazov a kostolov, popíšeme všetko čo je v kostole, aby kňazi nemohli s tým robiť čo sa im ľubi!»**

S tým sa zakončil a podpísaný bol protokol. Jestli si Szalavszky ten protokol alebo tieto riadky prečíta, nech mu príde na myseľ, že on najmenej príčiny má prenasledovať katolíckych kňazov. Veď všetko, čo v živote dosiahol, dakoovať musí katolíckym kňazom. Katolícki kňazi ho učili a vychovali v trnavskom katolíckom konvikte. Keď ho primáš Szcitovszky za klerika prijal, poslal ho do Emerikánuma v Prešporoku, tam ho zas zdarma učili katolícki kňazi. 7. a 8. triedu gymnasiálnu odbavil a matúrku zložil ako klerik na trnavskom gymnásiume. Tam ho zas učili kňazi a vychovala ho katolícka cirkev. Po matúrke zahodi! Szalavszky reverendu a včul z povdačnosti ku kňazom, ktorí ho darmo vyučili a vychovali, proti katolíckym kňazom bezúzdne zúri ako «pokrstený pohan».

Z okresu kubínskeho.

Hneď po volbe som chcel napísať týcuto niekoľko riadkov, nazdával som sa ale, že sa k tomu povolanejší ohlásia a preto som čakal.

V novinách čítame, že terajšiu vládu bár je ona celkom rakúska, všetky pozemské mocnosti napomáhajú: voličia tak ako i vyvolení ablegáti, nuž ak je to s dovoľením božím vôľa ľudu, nech že je tak. Nám síce, ktorí čestne smýšľame, je to predsi do neverenia, že naša jediná kresťanská stránka v tak málo okresoch zvíťazila, bárs sa nenachodia všade takí katolícki duchovní ako v našom okrese! U nás aspoň tak bolo počuť od smerodajných ľudí, že jeho excellencia pán biskup Párvy pre nedostatok kňazov nedovolil duchovným prijať ablegátsku kandidáciu s akýmkoľvek programom a v našom okrese sa predsa našiel kňaz a teraz je už i vládnym ablegátom, ktorý si nevšimnal zákazu svojho arcipastiera a vystúpil za kandidáta liberálnej strany. Nastala kortešačka — ale o tom sme už inokedy písali, teraz prejdime ku volbe.

V Kubine bola voľba na dvoch kandidátov, na Georga Bullu, bývalého föispána s programom kresťanskej ľudovej strany a na Jána Richtera, katolíckeho farára s programom, ako som výš udal liberálnej vládnej strany. I v jednom, i v druhom tábore bolo mnoho ľudí: ale čo je podivu hodného, i tu i tam bolo vidieť hodne duchovných. A práve tomu ako veriaci katolíci, neviem porozumieť.

Ktorí duchovní malt pravdu, či ľudáci a či tí z tej bezbožnej liberálnej strany? Nuž veď ja som sa dosavád tak nazdával, že prevelební páni najprv zaujímať sa majú za vieru a potom až za národnosť a vôbec za politiku! Toto moje presvedčenie ale začínam už teraz tratíť! Spozoroval som ku príklaou dvoch starých farárov, obidvaja stoja bližšie k hrobu ako ku kolíske a predsa sa prihlásili k tábore nevercov. Nuž, či je to pekný koniec dlhého kňazského života? Ba čo viac! Osvietený pán biskup diecezanský zakáže vystúpiť farárovi, suspenduje ho pre neposlušnosť a biskupov dôverník, pán dekan podzámoský (ako dekan, teda dôverník biskupov) demonštruje proti svojmu biskupovi tým, že kortešuje a hlasuje na suspendovaného farára.

Mnohí sme zvedaví, či ozaj zťahne si z toho konsekvencie? Osvietený náš pán biskup v lanajšom cirkevnom obežníku odporúčal malé novinky «Svätú Rodinu» a že redaktor tých noviniek a kňaz tým sa odplatí, že — ako počujeme — v kostole modlil sa za tých bludiacich, ktorí sú proti bezbožnej vládnej strane.

Nuž pane redaktor, prv než druhých poučujete, učte sám seba.

Nikto ale neznevážil a na posmech neobrátil tak čestné dané slovo kňazské, ako to urobil istý administrátor. Veď ja i poriadnemu človekovi a tým viacej kňazovi tak verím na dané slovo, ako na najťažšiu prísahu. A ten pán administrátor tak vykonal, že pred svetom slovo i ruku dal, sám pýtal svojich veriacich, aby bojovali za našu kresťanskú stranu, sotva ale odišiel od neho náš kandidát Bulla, hneď proti nemu kortešoval, k najväčšiemu pohoršeniu ľudu. Toto je taký krok, mladý pane, ktorým ste sa pre celý život nemožným učinil pred statočnými ľuďmi.

Bol v tom tábore i chýrny ľudomil Ján Vojtašák (dľa niektorých moderný svätý), ktorý tiež má dvojaký kepienok. Vo svojom vysokom kňazskom úrade vydáva sa za demokrata, ktorý za pospolitý ľud bojuje proti «pánom». Je pravda, že cestoval s nami na 3. triede a potom sme ho videli na automobile Skycsáka; ďalej zas na ovenčenom koči Richtera, ba i v obloku siene föispána, kde zdržovali sa grófkky a najprednejší páni, odtiaľ aj rečnil k ľudu. Nuž pane ľudomilu, keď ty za ľud bojuješ proti «pánom», čože hľadáš medzi nimi? Lež načo pokračovať ďalej?

Bár aj nemáme autonómie od láskavého osvieteného pána biskupa nášeho s najhlbšou pokorou predca tolko žiadame, aby proti duchovným, ktorí k veľkému pohoršeniu veriacich svevolne a verejne prehresili sa proti jeho otcovským napomenutiam a nariadeniam, prísne pokračoval dľa predpisov cirkevných.

Volič.

K voličom kresťanskej ľudovej strany okresu levočského.

Dr. Michal Dömötör, ablegátsky kandidát volebného okresu levočského, ku svojim voličom

11. júna b. r. z. Budapešte upravil otvorený list, ktorý s týmto podávame v nasledujúcom výfahu:

City srdca mojho nasledujem, keď všetkým tým, ktorí pri volebných zápasoch v levočskom okrese s toľkou oduševnenosťou a oddanosťou ma podporovali, prítomne vyslovujem moje vrele vdaky. Nech vás to nezroní, že sme v tomto boji prepadli, ztratu túto znášajte s tým zmužilým povedomím, ktorým honosiť sa môžu jedine ľudia po pravej a rovnej ceste chodiaci. Keď landsknechti nemecko-rímskeho cisára Karola V. v bitke pri Pávii porazili a zničil čaty francúzskeho kráľa Franca I., ten veľkú porážku matke svojej na vedomie dal slovami: «všetko je stratené, len statočnosť nám ostala».

I nad nami zvíťazili landsknechti cisárskej moci, preto ale nemáme príčinu haňbiť sa nad touto porážkou, bo mravné víťazstvo bolo naše. V tomto krutom boji totiž nepremohli nás výtečnejším programom, lepšími zásadami, životu osožnejšími ideami, bo protivníci naši takouto zbraňou nebojovali, ani jej nemali a zvíťazily nad nami jedine peniaze, pressia a násilenstvo.

Spôsob a zbraň, akými protivníci naši proti nám bojovali, najlepšie označuje to, že notári cez týždne kortešovali v celom okrese a v jednotlivých dedinách, menovite v obci Vojkfalva nechávali na mena jednotlivých voličov vystavené zatvorené listy a v nich 50—50 korún s tou úpravou, že patričný volič list ten si vziať môže, jestli odhlasoval na kandidáta pracovnej strany. Označuje to ďalej, že verejných úradníkov nútili k odhlasovaniu, ako že aj föispán, ktorý ináč chvastal sa jeho lojalným pokračovaním, jednotlivých voličov terrorizoval slovom a na písme. Nie menej označuje pokračovanie pracovnej strany aj to, že grécko-katolícky dekan-farár obce Szepesjakabfalva v mojej prítomnosti opovážil sa v kostole kázať proti kresťanskej ľudovej strane.

Aj to je skutočnosť, že my nemáme taký krátky, lež mnoho obsahujúci program ako tí z pracovnej strany, ktorí na príklad obci «Doményfalva» slúbili licenciú a aj peňazmi ju vymenili. Ku večnej sláve slúži to okresu levočskému, že na stá voličov z najchudobnejšej triedy roľníckej oduševňovali sa nie za 50, 100 a v mno-

hých pádoch i za 1000 korún strany pracovnej a keď tieto bankovky s opovržením odmrštili, vytrvali zmužile pri zástave ľudovej strany.

Utrpená porážka nech nikoho nezroní, najmä v levočskom okrese, kde prebýva ľud duševne a telesne pevný, ktorý aj v týchto krutých bojoch skvele dokázal svoju vernosť a oddanosť ku zásadám kresťanským.

Úpenlive prosím preto nielen kresťanskej ľudovej strany a veľmi preriedenú intelligenciu strany neodvislej, ako aj všetkých šlachetne smýšľajúcich úradníkov, nech sa zaoberajú s týmto ľudom, zachádzajú s ním láskave, bo tento ľud nielen v minulosti dokázal skvele svoje vlastenectvo, lež aj prítomne ozdobený je ctihodnými čnosťami.

Tí 80. voličia zo Szepesalmášu, ktorí podpícajúci kortešom pracovnej strany hrdo odkázali, že keď každému desať tisíc korún zaplatia, ani jedon z nich nepôjde hlasovať na kandidáta pracovnej strany; tí 48. voličia z obce Szepesszentlörincz, ktorí následkom vystavenia školy kultusovej prirážky platia 1300 %, ačpráve pracovná strana použila to ku kortešskému cieľu a nad to dávali im ešte 6000 korún v hotovosti, do posledného chlapa hlasovali všetci na ľudovú stranu; toto je plemeno, ktoré lepšej budúcnosti zaslúži, toto je národ, pred ktorý každý šlachetne smýšľajúci človek klobúk musí z hlavy strhnúť a ja s hlbokým úžasom rozpomínam sa na nich a s pravou úctou chovám sa ku týmto potomkom nekďajších bojovníkov Rákócziho a večnej pamiatky hrdinov Braniska.

Kde vyvierajú také nevyčerpatelné zdroje mravných pokladov, tam nemá významnosti jedna porážka, cisarskí landsknechti zvíťazili síce nad nami, zástavu našu ale pevne držíme v rukách a neutrpela ona ani najmenej škvrny, preto ju onedlho znovu rozvineme a prv-neskôr istotne zvíťazíme.

Odpoveď prevelebnému pánu Andrejovi Hlinka

farárovi ružomerskému, môjmu predchodcovi.

Sliache, 1910. dňa 13. júna.

Dôstojný pane! Na Vašu úprimnú radu a bratské slovo odpovedám v krátkosti len

tolko: «Medice cura Te ipsum» — lekár lieč sám seba.

Celý Váš dopis zo dňa 7. júna v 9. čísle «Slov. Ludových Novín» je krásny dôkaz a čisté zrkadlo horlivosti apoštola «Cyrillo-Methodejského» kňazstva. Váš pekelný úmysel je zrejmý a patrný: kňaza zoškľiviť pred veriacimi. Predbežné dôkazy Vašeho blahodarného účinkovania sú: Černová, Bielypotok, Vlkolinec a Lúčky! Váš nápad na mňa je opravdu zákernický. Tento ste použil dosavád už aj proti môjmu arcipastierovi.

Myšlienku národnostnú stotožňujete s vierou katolíckou a taktó zvädzate ubohý krátkozraký ľud slovenský. Oh, keby ľud tento chcel si pretreť oči, veru, iste by videl padlého anjela.

Že odkiaľ pochádza tá Vaša neukrotná nízka pomstva proti mne, viem dobre! Odtiaľ, že som nechcel podpísať prosbopis vo Vašom záujme ku sv. stolici rímskej a nechcel byť zradcom čiernym svojho drahého arcipastiera. Hinc illae lacrimae! Lež jako som ja mohol to urobiť, ktorý som z Vašich vlastných úst na vlastné uši očul mnoho mrzkých a nekvalifikovaných výrazov proti pánu biskupovi a svätej stolici?

Pane! Vám schádza len pokora a poníženosť jako i poslušnosť, s ktorou sa tolko honosíte. Nebuďte zachvátený tou slávou, ktorú Vám — ačpráve mýlne — nadobudla Černová. Uistujem Vás, že Vášmu dopisu proti mne namerenému, pravdivosti nedá nikto. Národnárska pravda je už, a k tomu ešte Vaša, široko ďaleko známa pred dobre smýšľajúcim obecnstvom. Necitujte zo sv. Písma, to činil aj Luther. Od Vás prevelebný pane ani v morálnom, ani v politickom ohľade nauku nežiadam. Veľmi dobre bude, keď radšej čušať budete, lebo ste Vy nie vzorom pre nikoho. Jak ma donútite, vtedy Váš list v celom obsahu oddám verejnosti. Viete pane, na čo ste ma chcel použiť? Viete, že Vám v tom páde zase hrozí cella v paláci sv. Žofie? Viete, že som česť Vašu zahájil v organe «Népszava»? Toto je vďaka?

Ale čože sa Vás pýtam na vďaku, ktorej Vy neznáte?! Vy sám hovoríte a Vaším heslom je: «Keď Mór svoju povinnosť vykonal, tak Mór nech ide ďalej». Krásna morálka! Vy kresťan-sú krajinskú ľudovú stranu nazývate stranou

bratskou? A ku jej vykoreneniu hotový ste sa sprisahat' i s čiernym diablom? Utešená dôslednosť!

Pane! Pýcha pred úpadkom! Pamätajte na pokorenie prvej pýchy: «Vidi satanam, sicut fulgur de coelo cadentem» — videl som satana jako hrom (blesk) z neba padajúci. Minulosť Vašu trinásťročnú sliáčanskú teraz pominiem, ale v budúcnosti sa toho nezriekam.

Albin Maxián v. r.
farár sliáčansky.

Obrázky z voľby čacanskej.

Na večnú pamiatku nakreslil istý ľudák.

I.

V novinách «Budapešť» dňa 27. mája 1910. vytlačený bol obrázok s napisom: «Volebná sloboda v Uhorsku». Bolo tam vidieť utrúpeného zostrašeného voliča, ktorého z jednej strany miká slúžny v ruke s korbáčom; z druhej strany stojí pri ňom žid korteš, núka mu peňaze a drží v ruke kulač s vínom. Pred voličom stojí žandár a nastrčený bodák opiera mu o prsia, ako by chcel povedať: ty musíš tam hlasovať, kde ti moc a vláda kázu. Za voličom stojí vojak na znak toho, že ujsť nemôže. Konečne na tom obrázku vidieť aj volebnú miestnosť a v nej prísneho volebného predsedu, ako odobiera a prijíma hlasy voličov.

Takýto obraz skutočne vidieť bolo aj na Čaci.

II.

Liberálna darebná strana už dvomi dňami pred voľbou sháňala voličov po dedinách. V tomto jej pomáhali žandári a hraniční policajti. Kto týchto posledných videl, nevdojak musel prísť k tomu presvedčeniu, že oni snád len pre voľby sú potrební a o vážnom povolání svojom majú tolko pochopu, ako kura o pive. A takýmto ľuďom sverené sú hranice Uhorska, zaiste aby tým viacej a tým istejšie vandrovali sem židia z Poľska, Ruska, ako nový národ uhorskej krajiny.

III.

Nešťastných zakúpených voličov v opilom stave nakladali na veľké voziska a na česť a chválu uhorskej slobody dávali na nich pozor žandári, stoliční, obecní, ba ešte aj štátni úrad-

níci. Ožralých dovezli do tábora liberálnej pracovnej strany, kde sa ustavične pracovalo, to jest pilo a jedlo. Títo páni voličia cez celé tri dni ani nevyztriezili. Následkom toho tak sa doriadili a zanečistili, že ich museli pucovať a umývať.

V miestnosťach, kde sa hodovalo, bol taký smrad, že to nebolo k vydržaniu. Tí fajnoví páni liberáli ale vďačne voňali aj tento smrad. Mnohí z pánov voličov tak sa zanečistili, že im museli nohavice kúpiť. Hovorí sa, že tým zanečisteným pánom voličom 36 párov letných nohavíc kúpili z volebnej kassy. Aj to sa hovorí, že v tom liberálnom sviňskom salaši jedon volič zomrel. Zažalo sa v ňom pálené.

Dvaja voličia im ušli, prebehli do ľudového tábora a vzdávali chválu Bohu, že sa vyslobodili za živa z toho pekla. A to sa hovorí, že jedného rychtára od pijatiky tam vred hádzal a že jeho otec odtedy bedáka. Jedon volič z Bystrice je hrozne napajedený, že mu málo dali za jeho kožu. Dvaja iní páni voličia z Bystrice sa tiež predali ako telce, tretí zas nazdával sa, že barón Lévaj vyplatí mu jeho dlhy. No môže na to čakať až do dňa súdneho. Veľmi mnohí sa predali zo Zákopčia a z Rakovej, a to je veru veľká haňba, keď sa voličia židom predávajú ako voly.

Najsmutnejšie držalo sa Skalité. Tam od prvého do posledného voliča všetko bolo na predaj. Takého lichvacého jarmoka židia nikde nemali, ako v Skalitom.

IV.

V každom šlachetnom človeku búri sa krv nad tým smutným obrazom, že sa našli z dopustenia božieho štyria kňazi, čo pomáhali čacanským židom kresťanskú ľudovú stranu mučiť a ničiť. Týchto pánov musíme sa opýtať: Nehaňbili ste sa zradit vaše ovečky? Vy ste tomu na príčine, že u vás kresťanská ľudová strana padla. Či vás to ako katolíckych kňazov niš netrápi? V jakom tábore ste sa prechádzali vy ohlasovatelia slova božieho? Spriahli ste sa s neznabohmi, so židmi, socialdemokratmi a národníarskými vodcami bez Boha a viery. Mali ste ku podpore celú armádu vojakov, žandárov a všeliakých židovských fičúrov, ktorí všetko za peniaze kupujú. Kúpili oni aj vás. A vy s vy-

dutými prsiami chodiac medzi nimi, voňali ste ten česnakový zápach, ktorý darmo usilovali sa voňou svojou udusiť všeliaké dámy, bo smrad vždy len smradom ostane. Vy štyria páni duchovní neišli ste pozreť svojich utrápených a za pravdu bojujúcich spolubratov, radšej švácali ste hlboké komplimenty dámam vyvoleného národa. Na vaše komplimenty tieto voňavé dámy vycerovaly zuby a vyšklabovaly huby. Prečo? To vy viete a ony.

(Dokončenie nasleduje.)

Kostol na hore Panny Marie Levočskej.

Blíži sa už zas ten čas milý, spanilý a radosný deň, po ktorom mnoho tisíc kresťanských veriacich duší tak horlive túži. Deň navštívenia blahoslavenej Panny Marie, ktorý každý rok odbavuje sa tak slávne na Hore Levočskej. Tisíce a tisíce veriacich ctiteľov marianských z ďalekých krajov Uhorska putujú na to sväté miesto, aby tam pred divotvornou sochou Matke Božej Panne Marii Patrónke Uhorska svoju detinskú lásku a úctu preukázali, svoje núdze a bolesti, svoj žiaľ a svoje úzkosti pred tvárou tejto mocnej kráľovny vyžalovať a tak milosťou božou a plnomocnými odpustkami posilnení, primluvou Panny Marie potešení a zotavení zas domov vrátiť sa mohli.

Čo ale všetkých na tomto svätom spanilom vršku zvlášte včul zvlášte zaujíma, je kostol, ku cti Blahoslavenej Panny Marie sa tam stavajúci.

Stál prvej na tom svätom mieste kostolík alebo skorej kaplica, malá, chatrná, len deskami zasklepená a tak nebezpečenstvu ohňa vystavená.

Ctitelia Panny Marie, ktorí každoročne na tú svätú Horu putujú, vyslovili tú žiadosť, aby na tom svätom mieste, kde od sedemsto rokov mnoho tisíc duší na primluku Matky božej tolko milosti a dobrodenia na duši a na tele obsiahlo, vystavený bol hodný a sodpovedný chrám Boží.

Aby ale na tom chráme Božom každý opravdový ctiteľ Panny Marie svoj podiel, svoju čiastočku mať a pamiatku po sebe zanechať môhol, ujednotajnilo a určilo sa, že chrám

tento vystaviť sa má z milodarov, ktoré každý určiť má dľa svojej možnosti.

Tejto žiadosti nášho veriaceho ľudu zodpovedajúc, začaly sa milodary sbierať a keď tolko bolo sossbierano, že sa už mohlo započat, patriční hneď porobili poriadky ku budovaniu nového chrámu.

Pán Balogh, majster murársky z Košíc, ktorého nám najväznejší mužovia odporúčali, započal kostol stavať dľa plánu vyhotoveného. Keď ale už múry kostola a polovica väže vystavené stály, väža sa zrútila a aj čiastku kostola ztrhla so sebou, tak že sme ku pokračovaniu stavania kostola najat museli druhého staviteľského majstra, pána Jána Szabó z Budapešte, ktorý kláštor a kostol otcov minoristov v Levoči krásne reštauroval.

Pre tú chybu opozdili sme sa s dohotovením chrámu a aj výdavkov nám pririastlo, bo na nariadenie komissii vrchnosťou vyslaných, novú väžu stavať sme museli z najlepšieho materialu, z kameňov kresaných, z najlepších tehieľ košických a z prvého druhu cementu portlantského atď.

Po veľkých ťažkostach a starosťach rana tá je úplne zahojená. Nová, pevná a stála väža už stojí a do odpustu bude i meďou pokrytá ako utešená, krásna ozdoba kostola.

Keď ale do povahy bereme tie veľké ťarchy a nesnádze s budovaním menovaného chrámu spojené, ako ťažký prívoz materialu, drahý material, drahých robotníkov, murárov, tesárov atď., nedivme sa tomu, že studnice dôchodkov včul natolko sú vyčerpané, že si už ďalej pomôst nemôžeme.

Murárska robota musela zastavená byť a len ešte klampieri dokončujú väžu.

Či sa v stavaniu ďalej bude pokračovať, to nám ukáže budúcnosť. Sklepenia, vakovka z vonka a z nútra, okná atď., to všetko má sa ešte len uskutočniť.

Obracame sa preto dôverne a s tou poníženou prosbou ku drahým ctiteľom marianským: ráčte vaše milodary obnoviť a tie vaše milé obety dľa možnosti čím skorej posielat, aby sme chrám tento v krátkom čase zakončil a Matku Božiu do vyhotoveného jej pribytku preniesť mohli.

Buďte istí, že jedon každý halier, ktorý na

chrám tento obetujete, odplatený vám bude tisícnásobne.

S Bohom a so srdečným pozdravom

V Levoči dňa 8. júna 1910.

Celestin Kompanyik
opát-farár levočský.

POLITICKÉ CHYRY.

Prvé zasadnutie krajinského snemu.

Nový krajinský snem vyslancov vo štvrtok 23. júna o 10. hodine predpoludním vydržoval prvé zasadnutie, v ktorom predseda dľa veku oznámil, že členovia snemovne krajinských vyslancov a snemovne veľmožov na 25. júna ku slyšaniu trónnej reči povoianí sú do kráľovského zámku v Budíne. Po slyšaní trónnej reči krajinskí vyslancovia shromaždili sa znovu v snemovni, kde trónná reč ešte raz bola prečítaná, po čom najbližšie zasadnutie snemovne ustanovené bolo na 27. júna. Utvorenie nového snemu prevedené bude teda až okolo 1. júla.

Vypísanie assentírky.

Liberálna strana darebnej práce veľmi dôveruje v svojej sile a práceschopnosti a očakáva, že assentírky vydržiavať bude môst už v najbližšom čase. Samuel Hazai minister honvédstva vydal už aj nariadenia na pravomocnosti krajinské k porobeniu poriadkov, aby assentírky vydržiavané byť mohly 15. a keby to vtedy nebolo možné, 25. júla. Zmužilý Samuel (Šmuľo) Hazai zavďačiť sa chce vo Viedni. Len aby ho, ako povedajú, neheglo.

Marné radosti.

Židia, liberáli a národnári dubce váľajú od radosti nad tým, že voličia liberálnej strany darobnej práce volebného okresu Csorna, napadli mandát vyslanca a podpredsedu ľudovej strany Štefana Rakovszkyho. Voličia liberálnej darebnej práce prosia, aby kúria nariadila dokazovanie a mandát Štefana Rakovszkyho vyhlásila za neplatny. V ponose predostretej snemovni tí voličia, rozumie sa zväčša židáci, zas prosia, aby zvolenie Rakovszkyho bolo zrušené. Majte len trpezlivosť, židáčkovia a liberáli darebnej práce, dokáže sa vám, že pre vaše cigánstva mandát Rakovszkyho zrušený nebude.

BESEDNICA.

O kňazoch.

Napísal: Ján Horváth, keplán vystrkovský.

(Dokončenie.)

Pred osmými rokami ešte jako klerik zdržoval som sa doma v Močenku. Boly vakácie. Rád som chodieval medzi ľuďmi, lebo tam človek mnoho zkusí. Znal som jedného dosť dobrého gazdu, ktorý veľmi rád na jazyk brával kňazov a brýzgal na nich, až radosť! No a keď o jejích majetkoch začal vyprávať, bolo čo počúvať. Sošiel som sa raz s ním a hneď sa dal do rozprávky.

— Ej, Janko, však ti bude dobre, až sa dostaneš za toho nitrianskeho biskupa, budeš mať toho majetku a veľkých dochodkov!

— Pane môj — hovorím mu — najprv musím byť kňazom, po biskupstve netúžim, k tomu si Pán Boh inakších vyvolí, jako som ja.

— Nono! Či by ti to dobre nepadlo, keby si bol tak majetný a bohatý, jako je nitriansky biskup? Načo by ti ale aj bol ten veľký majetok?

— Načo? Nuž nato, načo biskupovi!

— Biskupovi veru není potrebné toľkého majetku. Načo mu je to? Len v Močenku biskupský majetok jak mnoho obnáša. Načo obráti biskup tie peniaze?

— Ej, ej gazdičku, vy ste ostal akýsi socialista. Jaké čudné otázky mi predkladáte. Načo mu ten majetok, tie peniaze? No, úprimne sa vás pýtam, ktože vystavil v Močenku školu na jedno poschodie, kde milé sestričky vyučujú tak výborne vaše dcéry v náboženstve? Najväčšiu čiastku kto zložil k tomu? Vy? Pravda nie, lež pán biskup. Vy ste na tú školu nedal ani desať korún a veľú radosť preniká vaše srdce, keď vaše dietky učia sa tam takým krásnym veciam?

— Áno, Janko, uverím, že to bola pekná obeta, ktorú priniesol pán biskup pre Močenok, ale veď to ešte nečiní celý jeho majetok.

— Tak? No a kto dal zas na kaplnku, keď sa obnovovala, či nie pán biskup? A keď v Močenku horelo, kto to bol, kto napomáhal Močenčanov? Zas len pán biskup. A toľkoto dobrodenia preukázal za krátky čas pán biskup len v Močenku a hľa, veď on má ešte aj inde svoje ovečky! Celá trenčianska a skoro celá nitrianska stolica patria pod jeho biskupstvo. Čo si teda môžete myslieť, koľké dediny, mesta a ľudia žiadajú ho o podporu. Najlepšie to vedia tí páni, ktorí sú pri pánu biskupovi, čo sa len denne vydá na dobré ciele. Veľú ale z čoho to má zaokryť keby nemal majetky a dôchodky? Z ľufu? Z toho veru nie!

Nato pán gazda zklonil hlavu a uznal, že volačo hovorím, na čo on dovčulku nikdy nemyslel.

Tak je to veru. Každý len od biskupa čaká a pýta, A keď sa bárs čo žiada, tam musí byť prvý biskup, aby dal, ináč to ani nemôže byť. Takto smýšľajú aj naši vystrkovskí cigáni, z ktorých ešte málo ktorý platil za pohrab farárovi, oni sa na to odvolávajú, že však za cigánov platí «šľavna kapitula nitrianská a ošvietený pán biskup».

Či ale ten horespomenutý gazda močenský uznal svoje chybné smýšľanie? Áno, uznal o pár rokov. Pred tromi rokami stretnul som sa s ním a medzi iným sa vychvaloval, že jeho syn chodí v Nitre do gymnasia a že od pána biskupa dostáva kost v tom ústave, kde pán biskup každoročne chudobným 40 žiakom dáva vyživenie.

— Tak? — pýtam sa ho. — A keby nemal také dôchodky pán biskup, či by ste veľú mohol od neho požívať takéto dobrodenie? Pred pár rokami ste tiež takto smýšľal!

— Veru, pán kaplanko, uznám, že som veľmi nespravodlivo súdil, ale veľú vlastná zkusenosť ma naučila, že veru keby tie cirkevné majetky neboly v rukách kňazských, biskupských, lež v židovských, veru môj syn by nemohol sa tak ľahko vyučiť, jako teraz.

Áno, takto to stojí s tým, ktorého svet do omylu privede. Keď ho už vlastná zkusenosť poučí, vtedy ľutuje, že sa prehrešil takýmto nepravým citom, smýšľaním a hlúpymi vyprávkami. Ľahko je naubližovať, ale veľmi ťažko chybu napraviť. Nezabudnime nikdy na to, čo dobrého a užitočného prijímame z rúk kňazských. Kňaz je vo svojej fárnosti ten človek, ktorý nemá familie a predsa ku každej familii patrí. Tá láska, ktorá púta otca ku svojej rodine, púta i kňaza k svojim veriacim, lebo on je ich pravým otcem, asice otcem duchovným. Kňaz je ten človek, ktorý veriacim radou poslúži v tisícerych záležitostiach.

Ku komu sa obrátia v ťažkom súžení alebo trápení postavený muž, žena alebo slobodný? Či k fískálovi, sudcovi alebo neakému úradníkovi? Nie. Tam najde zákony, stanovy a často grobianstvo, tam veru nenajde radu a milosrdenstvo. Ide ale ku kňazovi, jeho úrad to už samo sebou prináša, aby potešil zarmútených a radou im poslúžil. Veru mnohý kňaz je pre svojich veriacich nielen duchovným otcem, lež i fískalom, sudcom bo ozaj poslúži im v takých rozličných záležitostiach, ktoré k nemu mnohorazy by ani nepatrily.

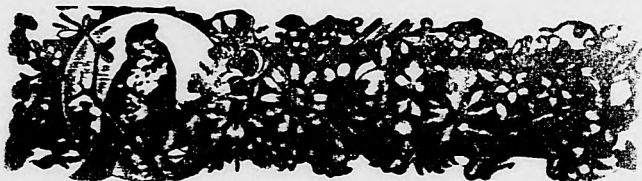
Kňaz je ten, ktorý privíta dietky po narodení a činí ich dietkami kráľovstva nebeského. Kňaz je ten, ku ktorému sa dietky najúprimnejšie ťahajú láskou, dôverou a radosťou. Kňaz posväcuje poslednú postel človeka, totižto hrob. Kňaz je prostredníkom medzi chudobaými a boháčmi. Klope na dvere boháčov o almužnu, a zaklope i na dverách chudobných a ubiednených, aby im odovzdal obsiahnutú almužnu. On má prístup i ku tým najväčším pánom na základe vzdelanosti, výchovy a šľachetného smýšľania. Chudobní ho radi majú, lebo mnohorazy zpomedzi nich pochádza. Vie veľmi mnoho, smie povedať veľmi mnoho a jeho slovo váhou nebe-

ského povolania a viery božej panuje nad rozumom a srdcom veriacich.

Preto poriadny, statočný katolík vie si oceniť statočného duchovného svojho. Nech sa to stane, že sa on musí rozlúčiť so svojimi veriacimi, či skrze presadenie alebo smrť: celé familie oplakávajú ho a rmutia sa nad jeho odchodom. Nech ale volaaký úradník odíde, to veru nepohne veľmi ľudí. V najlepšom páde zariadenia mu nejakú slávnosť, potom slávný obed, kde sa najedia a napijú a tak plným žalúdkom a hlavou «éljenujú» a s tým dňom i koniec je učený jeho pamiatke. Nech ale kňaz z akejkolvek príčiny opusti obec, veriaci ľud dlho myslí naňho povďačným, boľavým srdcom. Nech kňaz tam zomre, veriaci jake dobré diatky shromažďujú sa okolo jeho truhly a kropia ju svojimi slzami a v cintoríne, kedykoľvek prejdú okolo jeho hrobu, vždy sa rozpamätajú naň jedným «Otčenášom a Zdravasom».

Preto majme v uctivosti kňazov. Nepočúvajte na hulákanie sveta, ale kde je len možno, zastaňte ich. Že sa nachádzajú zlí kňazi, tomu je veľmi ľahká pomoc. Treba sa modliť za kňazov, aby Pán Boh dobrých pastierov poskytnul ľudu kresťanskému. **Áno, v tom chybia veľmi ľudia, že oni hrešia na kňazov, miesto toho, že by sa za nich modlili.**

Pamätajte každodenne na tento úmysel a pripojme k svojim modlitbám: «Daj Bože účinných, horlivých kňazov ľudu svojmu, aby jejich srdce čím podobnejšie bolo srdcu Ježišovmu!!»

CHYRNÍK.

Jeho veličenstvo kráľ vo stredu 22. júna o 6. hodine večer prišiel do hlavného mesta a na západnom nádraží slávnostne prijali ho členovia vlády, vo veľkom počte krajinskí vyslancovia, mešťanostovia a rada hlavného mesta. Po uliciach kade viezol sa kráľ, domy boli ozdobené a po oboch bokoch ulíc stály početné spolky a korponácie a obecenstvo vo veľkom počte.

Zlatá svatba grófa Ferdinanda Zichyho. Vodca katolíckych pohybov v Uhorsku gróf Ferdinand Zichy so svojou manželkou minulý týždeň v najväčšej tichosti slávil svoju zlatú svatbu. Gróf Gustáv Majláth slúžil svätú omšu a v sprievode dojímavej reči požehnal grófsky pár. Pápež Pius X. dozvediac sa, že gróf Ferdinand Zichy slávil svoju zlatú svatbu, cestou pápežského štátneho sekretára kardinála Merry del Vall poslal telegrafične, grófskemu páru svoje apoštolské požehnanie.

Chýry z biskupstva košického. Osvietený pán biskup dr. August Fischer-Colbric medzi veľkými a ťaž-

kými jeho prácami a starostami apoštolskými najde sebe času, aby dľa príkladu Spasiteľa uponížil sa aj ku maličkým: dokázal to tým, že na zkuškach náboženstva osobne bol prítomný v školách reálky a katolíckeho gymnázia. Pre tých žiakov, ktorí gymnaziálne školy s dobrým úspechom zakončili a za klerikov chcjú byť prijatí, osvietený pán biskup vypísal súbeh na 2. júla. — Bohoslovci tunajšieho semenišťa po zakončených zkuškach domov poslaní boli 4. júna. — Dr. Melchior Takáč, praelát praemonštratských kňazov, ako dozorca maturičných zkušiek minulý týždeň sdržoval sa na katolíckom gymnaziume v Arade, ktorú príležitosť použil tamojší katolícky kruh a na počtu horlivého vodcu katolíckych pohybov usporiadal veľkú slávnosť. — Košický autonomický kruh katolícky 18. júna sriadil pekný výlet do Abos. — Barnabáš Tost, biskupský notár 11. júna odbavoval svoje meniny, z ktorej príležitosti slávnostne pozdravil ho tunajší tovaryšský spolok katolícky. — Dcéry Dominika Vízého, tunajšieho sklepara pre kaplnku katolíckych tovaryšov vlastnoručne sshotovily a obetovali krásne rúcho ku sv. omši. — Istý bezmenný, na chlieb sv. Antona obetoval 100 korún. — Spolok katolíckych tovaryšov svoju letnú zábavu odbavuje 3. júla a spolok kresťanských socialistov divadelné predstavenie usporiadal 19. júna. — Ján Szeman, duchovný košického biskupstva na ten čas v Amerike, pre vranovský dom Piusa zostaralých kňazov poslal 100 korún. — Štefan Laczko, bývalý dvorný kaplan vymenovaný je za farára do Bodrogkeresztúr a Simon Miklusicza professor náboženstva na hlavnej reálke vymenovaný je za farára do Nagyazar.

Povodeň. Zo všetkých strán dochodia zprávy o povodňach, ktoré minulý týždeň zapríčinené boli pretrhnutím sa oblakov. Hrozné škody narobila povodeň v obciach stolice Krasso-Szörény, kde hroznej katastrofe v obet padlo asi 400 osôb. Jeho veličenstvo kráľ do biedy upadlým daroval jedenkrát stotisíc korun.

Chýry zo Šáriša. Prešov: Spolok katolíckych tovaryšov 26. júna a v páde zlého počasia 29. júna vo vlastnej zahrade usporiada zábavu ku podpore cestujúcich tovaryšov. Stoličný výbor vydržoval svoje letné shromaždevie 20 júna a za tejto príležitosti na uprázdnené miesto podslúžneho vyvolil baróna Jozefa Ghilányiho. — Katolícki žiaci tunajšieho gymnázia zakončivši svoje študia, 11. júna v katolíckom kruhu Rákócziho usporiadali zábavu, ktorej čistý donos venovali marianskej kongregácii gymnázia. — **Bardiov:** Tunajšie katolícke obecenstvo v minulom týždni pekným príkladom dokázalo svoju lásku a oddanosť ku svojmu duchovnému pastierovi. Praepošt-farár Anton Korányi odbavoval svoje meniny a aby vyhnul hlučnému oslavovaniu, utiahol sa a odcestoval. Ako sa ale domov navrátil, oddaní mu veriaci rozpomenú sa na to, koľko musdl trpeť za predošlých volieb zo stránky liberálnych bezbožníkov, v ohromne veľkom počte čakali naň na železničnej stanici a s faklovým pochodom sprevádzali ho domov. — **Kisszeben:** Dr. Alexander Hédrý,

podslúžny vzdal sa úradu. Snád pre voľby? — *Berzevicza*: Ondrej Pernyik, tunajší farár a okresný dekan na katolícky internát chudobných žiakov košických, veľkodušne daroval 6150 korún. — *Siroká*: Jezef Lukács tuvajší korlivý kaplán poslaný je na svoju stanicu do Órmező a za tunajšieho kaplána vymenovaný je Ján Szekeres z obce Léh.

Púť do Levoče. Do Levoče pútnici od Žiliny i tohoto roku pojdú 30. júna po ranajšom osobnom vlaku za pol ceny. S vymenenou karotkou i zpiatky môžu cestovať. O certifikaty (červené cedulky) náhlo treba sa hlásiť u Stefana Hattyár farára, Gombás (Lipt. stol.).

Krvavé Jazero. V blízkosti Luzernu je jдно malé jazero, ktoré pre červenkastú barvu jeho vody nazvali «krvavým jazerom». Voda jazera je preto červenkastá, lebo na dne jazera rastie jedna červená rastlina, ktorá sa v Alpách ináčej veľmi zriedka nachodí. Ako z Luzernu oznamujú, voda jazierka je toho roku celkom červená, čo dľa ponímania pôverčivého obyvateľstva tamojšieho jazera znamená veľké nebezpečie, nákazlivú nemoc alebo vojnu, práve tak, ako zjavenie sa kométy. Posledne roku 1870., bezprostredne pred vypuknutím prusko francúzskej vojny bola práve taká tmavočervená voda tohto jazera, ako teraz a preto si tamojší obyvatelia aj teraz to povrávajú, že v najbližšom čase bude veľká vojna.

Ohne. V Orkute (stol. šarišská) minulý týždeň volili obecného rychtára. Jedna stránka z pomsty na viac miestach podpálila obec a zhorelo 16 domov a 20 pobočných stavísk. Mimo toho zhorel aj katolícky kostol. Škodu šacujú na 80.000 korún. — Zo Seattle-va oznamujú, že tam v sobotu pustošil veľký oheň. Zhorelo desať skupín domov. Škoda činí jeden million dollárov. Ľudský život ohňu nepadol v obeť. 5000 ľudí ostalo bez prístrežia.

Zatknutí vlamači. Z Piešťan (Pöstyén) píšu, že tamojší hlavný slúžny Ján Machovich na požiadanie černo vickej policie tieto dni zatkol kúpeľných hostov Jakuba Goldsteina a s ním v divom manželstve žijúcu Minu Reisch, ktorých upodozrievajú z toho, že v posledné časy oni ozbíjali peňažné skrine v Carihrade, v Belehrade a v Černovici. U dvoch zatknutých osôb našli veľké množstvo peňazi a cenných predmetov.

Osud uhorských vystahovalcov v Amerike. Verejná mienka Spojených Štátov severo-amerických, ako z New-Yorku oznamujú, teraz zaoberá sa s odhalením úradníka prácu sprostredkujúceho družstva Artura E. Holdera. Holder totižto pred zdravotníckym výborom washinntonského senátu podobral sa na dokázanie toho, že v štáte Pensylvánia, kde zväčša pracujú aj naši uhorskí vystahovalci, na ocelových osadách, ba aj vo verejných nemocniciach ľudí takrečeno vraždia. Holder hovorí, že ponač v smysle pensylvánskych zákonov v starej vlasti žijúci príbuzní počas práce nešťastne pochodiacich robotníkov nemôžu dostať žiadne odškodné, ale taký robotník, ktorý zostane pri živote a

následkom nešťastia medzi prácou stane sa práce neschopným bedárom, má nároky na viac tisíc dollárov odškodného, prebohaté ocelové osady sú v porozumení s nemocnicami a aby nemusely platiť odškodné, jednoducho usmrťia aj takých robotníkov, ktorých by zväčša čo aj odrezaním ich jednej nohy alebo ruky, bolo možno zachrániť životu. Dľa Holdera firmy «Pessed Steel Car. Co.» a «Bethlehem Steel Co.» v Mokkesrockse toto vraždenie ľudí prevádzajú celkom nestydate a najpohoršlivejšie v tejto veci je to, že vrchnosti na tieto machinácie fabrik dávajú sa celkom nečinne a veru sa neminie dňa, aby na tých osadách smrť nemala hojnú žatvu. V štáte Ohio a v iných štátoch Unie pomery tiež neni sú o vela lepšie. Rakúsko-uhorský konsul v Klevelande Ernest Ludvík len pred niekoľkými dňami osvedčil sa, že niet takého dňa, v ktorom by do fabrik v štáte Ohio denne viackrát nezavítal koč ochrancov a že je to takmer hrúza, že sa v tých fabrikách o život robotníkov nič nestarajú. Dľa zprávy «Federal Commission of Immigration»-u v amerických fabrikách následkom nehôd zhyne každý rok vyše 30.000 robotníkov a viac stotisíc je takých, ktorí sa pri práci dokaličia. O životných pomeroch chudobných robotníkov ostatne verný obraz podáva tá statistika, ktorá vykazuje, že pomer smrtných pádov robotníckeho ľudu je práve o 100 percentov väčší, ako u majetnej triedy.

Budapešťiansky Katolícky Delnícky Kruh usporiada pre slovenských veriacich púť dňa 3. júla na milostné miesto Mária Štain. V nedeľu ráno o 6. hodine bude svätá omša za pútnikov v Jozefavskom kostole a po skončení sv. omše pohnú sa pútnici v mene božom s processiou. Na milostnom mieste Mária Štain bude za pútnikov sv. omša so spevom slovenským, taktiež aj slovenská kázeň. Popoludní o 2. hodine začnú sa modliť sv. ruženec a spievať litánie k úcte blahoslavenej Panny Marie. Po skončení služieb Božích vrátíme sa s processiou nazpät a dorazíme večer okolo 8. hodine do chrámu Jozefovského. Bratia a sestry v Kristu, súčasťnite sa v čim väčšom počte na slávnosti Marianskej. V páde nepriaznivého počasia púť sa odbaví v nasledujúcu nedeľu. Vodcom púte bude známy duchovný, velebný pán dr. Pavel Žiška. Riaditelia púte zo správy Katolíckeho Delníckeho Kruhu J. Krajčí, A. Vrana st. V. Jonec.

Boj s kaňou. Robotník v meste Sepsiszentgyörgy Jozef Sera tieto dni v poli kopal jaro, v ktorom tak hlboko pracoval, že mu len hlavu bolo možno vidieť nad zemou. Odrazu sa vrhla naňo jedna kaňa a svoje pazúry hlboko zatála do tvári robotníkovi, Sera neztratil prítomnosť ducha a rýlom také rany zasadzoval na kaňu, že táto po krátkom boji skapala. Sera tohoto veľmi zriedkavého veľkého vtáka zanesol učiteľovi, ktorý ustálil, že nebezpečný vták je jedna dobre vyvinutá kaňa. Učiteľ kaňu odovzdal sikulskému museumu v Sepsiszentgyörgyi.

Kresťania kupujte len u kresťanov!

DOPISY.

Shenandoah, Pa. 30. mája 1910.

(Dokončenie.)

Drahí bratia a milené sestry, ja to dobre viem, že vy keď kdekolvek prindete do prístavu buďto do Breme, Hamburgu, Fiume atď., keď vás lekári pustia na loď, radujete sa, že ste už asnáď v Amerike. O nie! Až keď prindeš do Kastlegardu, tam ťa milý bratku vezmú pod «assentirung». Ti lekári v Bremen, Fiume atď. sa veru s tebou dlho babrať nebudú, bo na to ani času nemajú a im je jedno, či budeš pustený do Ameriky alebo nie. Ti lekári ale v Kastlegarde dajú si na tom záležať a prezrú v tebe každú žilku, aká je a keď ťa uznajú za neschopného k práci, nepomôže ti nikto na svete. Pojdeš odkiaľ si prišiel. Mmohí apelovali do Washingtonu D. C., ale všetko bolo marné, stalo sa len tak, ako lekári rozsúdili.

S týmto som vám drahí moji rodáci a rodačky v krátkosti opisal terajší Consitution (čítaj: kanštitušn) zákon prísťahovalecký a vysvetlil, nakoľko mi len bolo možno. A jestli vám ani to nepomôže, nuž ja za to nemôžem a nemôže za to ani sám Boh, lebo komu niet rady, tomu niet pomoci. Ale beda človeku, ktorý sa na svojej vlastnej škode učí. Len si pomyslite, úprimní moji bratia, koľké peniaze premarníte, po železniciach, na loďach a pri tom koľký nepokoj, ak veľkú biedu, núdzu, starosť a strachu musíte zakusiť, pokiaľ prindete do prístavu takzvaného Hoboken pri New-Yorku. Koľko strachu a starosti zakusíte v Kastlegarde a keď vás vrátia nazpät, koľké peniaze utratíte, ktoré ste si tam vo vašom domove od mladosti usporili, tak že nie jeden sa preto aj zavraždil, mnohí z lode skákajú do mora, keď vidia, že už cestujú nazpät a tak si urobia koniec svojemu nešťastnému a biednemu životu. A keď nie, až prindú domov tu ešte o mnoho väčšiu psotu biedu trpia, lebo čo mali pošlo všetko do mora večnosti, odkiaľ sa im nikdy ani červený cent nevráti.

Takto už mnohí vyšli na psi tricatok a zvlášte takí ľudia, ktorí pre svoju krátkozrakosť, hlavatosť, nechcú poslúchať múdrejších ľudí ako sú sami, ktorí im len dobre radia.

Podobne pochodi aj teraz každý, ktorý vie, že na

neakú buďto vnútornú alebo vonkajšiu nemoc trpí a pustí sa do Ameriky.

Dobre viem, že nejedon, keď si tieto riadky prečíta, povie: Hm, aký je to mudrc, on je tam a teraz iných straší. Nuž dobre, bratku môj, na to ti ja len tolko poviem: či ja mám z toho nejakú škodu alebo osoh, keď ty prindeš alebo neprindeš do Ameriky a či ti je nie lepšie posluchnuť dobrú radu ešte prv, než si už v kaluži nešťastia, kde sa napsotuješ až po uši, a pri tom premárniš svoje posledné a ťažko usporené groše a tak privedeš do nešťastia seba samého, svoju manželku a deti na veky?

Pravda je! Americká vláda prijímala a aj bude prijímať ľudí z cudzích krajov, ale v prvom rade len docela zdravých, lebo Amerika má už dosť mrzákov, zobrákov a ľudí, ktorí sú práce neschopní. K tomu ti tu ešte poviem, že: v New-Yorku je do 25. nemocníc a do každej nemocnice sa vmestí 2—3000 ľudí a tie sú čo deň prepĺnené zobrákmi, mrzákmi atď. Dalej keď ti pomenujem ešte mesta ako sú: Brooklyn, Newark, N. J. Philadelphia, Pa. Chicago, Ill. Marizburg, Pa. Trenton, N. J. a mnohé iné, kde je 5—10 nemocníc a všetky sú plné, tak že lekári nevedia si s nimi rady a to všetko z väčšej čiastky sú cudzinci, tak že Americká vláda behom jedného roku len na výšpomenuté nemocnice vydá do poltretia miliona dollárov, ako to vysvitá zo štatistiky hlavných lekárov.

Neni teda divu, že sú teraz vydané také až veľmi prísne prísťahovalecké zákony, ktoré sú aj skutočne potrebné. Ja sa ale dozvedám, že zákony tieto budú ešte prisnejšie, lebo aj teraz nektorí senátori vo Washingtone podali návrh, «aby každý prísťahovalec mimo železnického lístku preukázal nie 25, lež 50 dollárov a k tomu požaduje sa úplné zdravie a správna adresa. Nuž, keď výsudovaný návrh bude prijatý a uvedený do života, tak veru veľmi ťažko bude chudobným ľuďom dostať sa do Ameriky, lebo v tom páde by musel mať každý vystahovalec najmenej do 700 korún.

Ku koncu vám ešte podotknem, moji drahí rodáci, že dľa mojej zkušnosti v terajšom čase s cudzimi národami v Amerike sa už veľmi špatne, nemilosrdne zaobchádza a to v každom ohľade a zvlášte v prácach. Náš ubohý ľud, keď ho aj pustia na americkú pôdu, obdrží tú najšpatnejšiu, najspinavejšiu a najťažšiu prácu, za veľmi nízky plat. A keď vezme do ohľadu terajšie vysoké ceny potravných článkov, nuž veru kto nemá denne aspoň 2 dolláre, veru veľmi malo môže sgazdovať, lebo hocjak biedne žije, potrebné je mu každý deň najmenej 75 centov mimo nápoja a tabáku a kde sú teraz šaty, obuv a iné potrebné výdavky?

**Neváhajte, keď vás hlava
bolí lež potrebujete hneď**

Beretvás-pastille

ktoré za desať minút zastavia najtuhšiu
migrén-hlavy bolenie.— **Cena K 1.20.**
Lekármi odporúčaný liek.

K dostaniu v každej lekární!

Dorába Tomáš Beretvás, lekárník Kispest.

Pr. 3 škatulkách
zasielka franko..

Dalo by sa vám tuna premnoho napísať, ale úfam, sa že aj z týchto niekoľko riadkov mnoho porozumiete.

Končiac tieto moje úprimné slova ešte raz vás uctive vyzývam, moji drahí rodáci a rodačky, povšimnite si týchto pár poučných slov. Veľmi by bolo žiaduce, beby za túto vec zaujali sa duchovní otcovia bez rozdielu vierovyznania a oznámili to z kazateľnic svojim veriacim. Prísne napomenutie svojho duchovného ochotne prijme každý veriaci a ja som presvedčený, že týmto spôsobom zachránime náš ľud pred tým hrozným nešťastím, ktoré naň v Amerike čaká.

Michal J. Zapaticky.

* * *

Skačany (Nitr. stol.)

Pochválen Pán Ježiš Kristus!

Veľactený Pán Redaktor!

Prosím tieto riadky uverejniť ako odpoveď na osvedčenie v 117. čísle «Slovenských Novín» uverejnené.

Nevítaného hosťa dostali sme v Skačanoch vo stredu pred Božím Telom. Nevítaný hosť ten boli «Slovenské Noviny», v ktorých jedným tak rečeným osvedčením najhnusnejším spôsobom napadnutý bol náš pán farár a s ním všetci veriaci našej obce.

V husnom a nesveoomitom nápade tom stojí doslove: «Divé manželstvo dekana-farára Kelecsényiho so sestrou jedného kanonika a založenie ich familie».

No, keď horlivý kňaz prirastne k srdcu ľudu svojho, ľud s ním plače a s ním sa teší, záležitosť duchovného je záležitosťou jeho veriacich. V osebe veľkomožného pána farára obrazení sa teda aj my cítime. Žid si nedá slova povedať na svojho rabína, no nedáme si ani my náboženstvo naše zohavením nášeho kňaza potupiť a to tým ostriej sa pozremo do očí leďajákemu liberálovi, bo každý z nás vie, v čom pozostáva «to založenie familie dekana-farára Kelecsényiho so sestrou jedného kanonika». Bár by podobných familii čím viacej bolo na svete — chudobným sirotám snadnej by bolo pod širým nebom.

V jasnej pamäti máme ešte pôvod Jozefa Gromusevie, prveho chovanca na fare. Mať jeho slúžila u istého tunajšieho pána a zavčasu sa pobrala zo slzavého tohto údolia. Ubohé dieťa malo jedinú rodinu, ktorá tiež zavčasu sa pobrala a osirale dvojročné dieťa mrvilo sa na ulici od zimy, lebo ubohému len jedna dopoly dobrá košielka a jeden ešte mizernejší klobučik mu stačil do testamentu.

Ľudia upravili dieťa do fary a tam slzy žialu a radosti závodily v očiach p. veľkomožného a veľkodušnej

kišasonky, keď dieťa k sebe privinuli, Plokali horké slzy nad ubohým dieťaťom a sily radosti im trblietaly v očiach, že ulavia a zachránia jeden život.

Dieťa ostalo na fare do pätnásteho roku veku svojho a včul za ďalekým morom žije z ruky vlastnej práce svolej. Druhá sirota ešte aj včul sa chová vo farskom dome.

Životopis tejto siroty nechajme, bo do plaču vás uviesť nechceme. Vie celé okolie, čo a jak bolo, ký div teda, že s rozhorčením čítali sme horespomenutý článok «Slovenských Novín». Nádeje teda Rudnayho, že ľud sa odvráti od svojho kňaza pred voľbami, sa zmarily a každý vidíme, že ten tábor našich protivníkov musí byť veľmi podlý, keď si len takýmito luhavými rečiami trúfajú zvíťaziť.

Rudnay ale predsa jedno docielil a tu sa začína tohto smutného pádu radostné pokračovanie. Rudnay sa tomu tešiť nebude, lebo takto nám len príležitosti poskytnu čím viac uctiť nášho vrele milovaného pána dekana-kanonika. V nedeľu po Božom Tele totižto kde tu bolo vídať, že dvaja-traja sa radili, jako presvedčiť celý okres žabokrekský, ba celú širú krajinu o luhaniách «Slovenských Novín».

Do tej veci pomíšala sa celá obec a na čele s pánom Kuzma, neohrozeným to bojovníkom práv ľudu kresťanských sme sa usniesli, k úcte hlboko urazeného nášeho pána dekana sriadiť sodpovedný slávnostný pochod. Veľmi nám je ľúto že sme nemali pri ruke žiadneho fotografistu a takto drahým našim ľudákom nemôžeme poslúžiť jedným skvelým živým obrazom prejavenia všeobecného presvedčenia nášeho, že dôstojný pán kanonik a najkrásnejšími vlastnosťami vynikajúca šlachetná slečna Józsa Jeszenszky sú bezbožne a nespravodlivo podozrievaní.

Pochod náš oduševnený tiahol v dlhom, hustom rade na priestranný dvór farský. Banda skačanská razom zaznela hlasom privetivým a prekvapení na fare celí sa zmätli, že čo sa robí. Prekvapenie toto ale aj im bolo milé, keď z húfov občanov vystúpil poctivý muž Štefan Lauro a v shodnej reči vyjavil city nášeho srdca, že vraj my, ktorí aj tie najtajnejšie veci známe v Skačanoch, nespravodlivo napadnutých uistujeme o úplnej dôvere a láske a za nespravodlivé vyhlásame to bezočivé a hnusné napadnutie, ktoré starý Rudnay v «Slovenských Novinách» zpáchal proti našemu ctibodnému otcovi. Na znak všeobecného oduševnenia široko ďaleko ozval sa živý súhlas «éljen»-ov a keď trochu utichlo éljenovanie, rečník naďalej vyjavil, že aj to si vyprosujeme od liberálneho Rudnaya, aby našu

Kto žiada požičku ?

Kto na svoj majetok záložnú požičku mieni si vypožičať, tak nech sa s dôverou obráti ku «Kisbirtokosok Országos Földhitelintézet» Budapest, V., Géza-u. 2. (svoj dom). Tento ústav dáva tak malú jako aj veľkú požičku, preto aby bolo spomozeno stredno- a malo-hospodárom. Pre toto požičky už od 300 korún dáva. Kto veľké úroky prinútený je od jeho dluhu platiť, tomu náš ústav s lacnou požičkou lahko môže pomôcť na jeno ľarchách. Predošlých veriteľov tento ústav s touto požičkou vyplatí, a za lacné peniaze odpravi všetky tie prekážky, ktoré sú s dávaním tejto požičky spojené. Požičky sa dávajú do polovice hodnoty majetku. Keď dlžník poriadne platí, ústav náš požičku nemôže vypovedať, ale dlžník svoje dlhy hárstedy, lebo v celkosti alebo v čiastkach bez všetkých pobočných výdavkov môže si splatiť. Pri parcelovaní na pomoci je v každom ohlade. Ustav na jednoduchý list bar komu ochotne odpoveda.

velaváženú kišasonku upodozrieval. Živý «éljen» bolo znovu počuť, lebo o dobrom a čistom srdci tejto ctihodnej osoby sme sa už nejedon raz presvedčili a na dôkaz nášeho čistého oduševnenia za nášho pána veľkomožného, podriapali a nohami pošliapali sme všetky ešte v obci nachodiace sa čísla tých nehanebných novín.

Bolo by sa to už aj prvej spravilo so všetkými číslami, lenže sme si to nechávali na túto príležitosť. Veľkomožný pán kanonik podakoval sa nám potom v peknej reči a ubezpečil nás, že aj pravotou zakročí proti pôvodcovi zlomyseľného podozrievania v «Slovenských Novinách». Pána Rudnayho teda bude moc koštvat tento civilný sobáš, ku ktorému nevymenovala ko vrchnosť za matrikára a patriční nepožiadali ho za družbu.

Občania skačanskej fary.

Z V.-Topolčian.

Pochválen Pán Ježiš Kristus!

Veľactený Pán Redaktor!

Prosím o uverejnenie týchto riadkov v našom «Kresfane».

Už je po voľbe. Mnohí sa špatne zdržali. Jeden rychtár pýtal pre obec svoju bielu zástavu, a hľa, sám ju poškvŕnil, že sa od nej odpútil. Mnohých omámil liehový nápoj. iných zas korteši, iných dakolko korún. Pre takýchto lakomých Judášov sme prepadli. Duchovní otcovia sa trápili, útrat si narobili a mnohí oplani ich zradili a zapreli. Dobre si zapamätame, jako zachádzal s ľudákmi škreklavý krivonosý Spitzer, pravotár veľkopolčianský; on bol jedon z podpredsedov a takým škrekom sa nadúval, div sme neohluchli. Nejedon ľudovy hlas odmrštil. My sme si to dobre zapamätali. Keby tak ľudáci neišli do jeho pisárne, chudú pečienku by jedol. Keď sme éljenovali Finku a abcuovali Szulyovszkyho, vyhrážal sa, že nás vyžene ta, kde sa lichva predáva. Pane Spitzer, s vypučeným bruchom a krikom nápadným, len nepriateľov si robíte.

Krajčír.

K našemu vyobrazeniu.

Dedič trónu arciknieža Franc Ferdinand so svojou manželkou dňa 1. júla bude sláviť desiaty výročitý deň syojho sňatku. Sobáš dediča trónu s grófkou Žofiou Chotekovou bol v Česku v domácej kaplnke reichstadského kaštieľa. Jeho veličenstvo kráľ mladú grófkou, akonáhle sa stala morganatickou manželkou arcikniežaťa, naskutku povýšil za kňažnu s menom Hohenberg.

Púť do Lourdes-u. Pri protektoráte a osobnom súčasťneni sa osvieteneho pána biskupa Kohla a s povolením najdôstojnejšej vrchnosti cirkevnej, prevelebný pán Alexander Gaibl, opát-kanonik (Pozsony, Káptalan-utca 3.) s odchodom 26. júla b. r. vede púť do Lour-

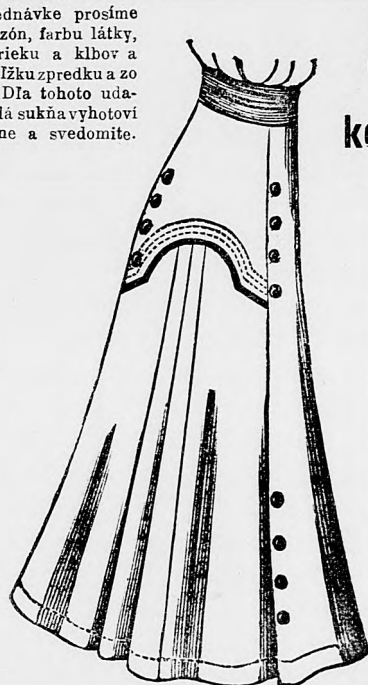
desu cez Švajciarsko a Francúzsko, pri návrate cez Maria Einsiedel. Ceny cesty sú: I. trieda 520 kor., II. tr. 400 kor. III. tr. 250 korún. Hlásit sa možno u prevelebného pána opáta kanonika Alexandra Gaibla do 25. tohoto mesiaca, tamže k dostaniu sú aj cestovné programy, prihlasy prijímajú sa len v obmedzenom počte.

Odkazy redakcie.

B. H. Sk. Teší nás, že pri voľbe na Čaci aj vy dostal ste nové nohavice.

S. F. O. Smutno to vypadlo u vás pri poslednej voľbe. Ponosujete sa celému svetu pre utlačanie a spriahate sa s tými, čo vás najviac utlačali a veru aj napozatým budú utláčať.

Pri objednávke prosíme udat fazón, farbu látky, šíku drieku a kľobor a sukne dĺžku zpredku a zo zadku. Dľa tohoto udania každá sukňa vyhotoví sa presne a svedomite.

5
korún

Reklám 5 korún. Praktická sukňa k cestovaniu a obyčajnému noseniu vkusne zostavená solidnou prácou. Feš passe ozdobená je bortňou a šujtášmi hodobavného lesku, pod ktorými z boku sú vkladné a zpredku prázdne faltne. Z látky novej bruenskej vzorky svetlo-biele alebo olivo-biele prskanej, alebo jednoduchej čikovanej látky pre mužských pekná a trvanlivá hmota **5 korún.** — Reklám sukňa výlučne len v jablonej hladkej drapp farbe veľkej trvančnosti **5-50 korún.** — Z lodenu alebo z polovičatého súkna v čiernych, sivých, tmavo-svetlých, barnavých, olivo-zelených barvách **6 korún.**

„KU SCHOSSENFABRIKE“
XVI, VIEDEN, Neulerchenfelder-strasse 2.

Dopisovanie v slovenskej reči.

Direkcii Schossenfabrik, Viedeň.

Úctive dávam na vedomie, že objednaná sukňa, prišla a úplne sodpovie, včul ale prosím poslat mi ešte jednu tej istej vzorky a spodobnými hodobavného lesku bortňami z teže tmavo-svetlej bruenskej látky atď za 5 korún.

Ostávam i ďalej vašim odberateľom s úpinou uctou Jozef Müller Békés 1. decembra. Takács-u. 933. č.

Takéto a tomu podobné dopisy bez dotazovania a prosby dostávame každodenne.

Máte bol'asti?

Trpíte na lámku, pakostnicu, rheumu, bolenie zubov a hlavy? Prechladol ste alebo snád prievanom zapríčinil ste si nejakú chorobu. Oprobujte len bol'asti ulevujúci, liečiaci, posilňujúci Fellerov Elsa-fluid. Ten je zvlášte dobrý. Tucat na prábu 5 korún. Feller lekárnik Štubica, Kostolná-ulica č. 18. (Záhreb. stol.)

Ceny potravných článkov.

V Budapešti, 18. júna.

Úradne značené ceny za 100 kilogramov. *Pšenica*: cisiská K 21.50—23.00, stolnobelohradská K 21.00—22.70, peštianska K 21.10—22.80, banátska K 21.50—22.60. — *Raž*: prvotriedna K 15.10—15.20, druhotriedna K 14.80 do 15.00. — *Jačmeň*: prvotriedny K 12.20—12.30, druhotriedny K 11.60—12.10. — *Proso*: K —, do —. — *Ovos*: prvotriedny K 14.00—138.0, druhotriedny K 13.40—14.90. — *Kukurica*: K 10.95—11.15. *Repica*: K —.

Múka pšeničná:

č.	0	1	2	3	4	5	6
K	17.80	17.40	71.00	16.60	20.60	201.0	16.20
		č.	7	7½	8		
		K	13.40	11.40	6.40		

Za 50 kilogramov i s vrecom.

Drobné otruby: K 8.15, hrubé K 9.00.

Strova: fazuľa obyčajná biela K 90.50—20.50, fazuľa strakavá K 14.00—14.75. — *Hrach*: nelúpaný čistý K 26.00—28.00, lúpaný K 46.00—54.00. — *Šošovica*: čistá K 22.00—26.00. — *Konopné semä*: K 20.00 do 21.00. — *Mak*: K 58.00—60.00. — *Rasca* (kmín): Kor. 107.00—108.—. Všetko po 100 kilogr.

Sviňská masť: budapeštianska K 182.00—183.00, vidiecka K 000.00—000.00.

Datelinové semä: Červená datelina K 86.00—94.00, lucerna jasnozrná K — za 100 kg

Lekvár: srbský K — bosenský K — po 50 kilogr.

Koloniálny tovar: *Cukor* v klobúkoch K 89.00 do 90.00, kockový K 91.50—92.50, žltý K — za 100 kilogr.

Petrolej: Fiumánsky kríšťalový K 35.50, fiumánsky White-Star (***) K 29.50 za 100 kilogr. so sušom.

Spiritus: Rafinovaný odaný vo veľkom 180.00 do 180.00. Denaturalisovaný, ku priemyselným účelom jeden baril 50.50—51.00.

Slanina: mestská 4-kusová K 162.00—163.00, 3-kusová K 164.00—165.00, vidiecka K — za 100 kilogr.

Zemiaky: (hornouhorské) ružové K 4.20—4.40, žlté K 5.80—6.00 za 100 kilov.

Slivy: bosenské (100 kusové) K — srbské (100 kusové) K — po 50 kilogramoch.

Vajcia: prima uhorské K 66—70, od Tisy K 67—68, sedmohradské K 66—67 jedna kystňa, obsahujúca 1440 kusov vajec vo veľkom.

Maslo: k čaj K 2.70—2.90, k vareniu K 1.80—4.02.

A vonatok indulása Bpest k. p. udvarról.

Értelopes 1910 május 1-től.

A vonatok érkezése Bpest k. p. udvarra.

A vonatok indulása Bpest k. p. udvarról.				Értelopes 1910 május 1-től.				A vonatok érkezése Bpest k. p. udvarra.							
vonat-szám	óra	perc	vonat neve	Délelőtt	vonat-szám	óra	perc	vonat neve	Délután	vonat-szám	óra	perc	vonat neve	Délután	
				hová					hová					honnán	
1110	5 50	sz. v.	Balatonfüred, Tapolca	610	12 20	sz. v.	Arad, Maramarossz.	645	4 50	sz. v.	Arad, Püspökladány,	823	12 10	sz. v.	Gödöllő
318a ¹⁾	5 55	sz. v.	Hatvan	810	12 30	sz. v.	Hatvan	1005	12 15	gy. v.	Debrecen	1005	12 15	gy. v.	Nápoly, Nizza, Róma, Fiume
20	6 10	sz. v.	Torbágy, Trieszt	8	12 40	sz. v.	Szombathely, Wien	839	5 10	v. v.	Berlin, Ruttká	609	12 30	sz. v.	Tóvis, Arad, Maramarossz.
1502	6 25	gy. v.	Kassa, Csorba	912	12 50	sz. v.	Ujvidék, Bród	518	5 20	sz. v.	Nagykátá	801	12 45	gy. v.	Berlin, Ruttká
10	6 40	sz. v.	Wien, Graz, Sopron	28 ¹⁾	1 00	sz. v.	Bicske	809	5 30	sz. v.	Hatvan	7	12 55	sz. v.	Wien, Sopron, Szombathely
1002	7 00	gy. v.	(Fiume, Torino, Róma)	1504	1 20	gy. v.	Kassa, Poprádfelka	909	5 45	sz. v.	Sofia, Bród, Belgrád	401	1 00	gy. v.	Lemberg, Munkács
302	7 05	sz. v.	(Pécs, Vinkovce)	324	1 35	sz. v.	Gödöllő	1707	5 45	sz. v.	Stanislaw, M.-Sziget	908	1 05	sz. v.	Konstantinápoly, Bród
906	7 10	sz. v.	Ruttká, Poprád-Felka	1804	1 40	gy. v.	Fehring, Graz	19	5 55	sz. v.	Gyékényes, Torbágy	801	1 15	sz. v.	Bukarest, Arad
402	7 20	sz. v.	Belgrád, Sofia	602	2 00	sz. v.	Arad, Bukarest	17	6 05	sz. v.	Komárom	1	1 30	sz. v.	London, Páris, Wien
1302	7 25	sz. v.	(Stryj, Lemberg,	4	2 05	sz. v.	Wien, Páris	807	6 10	sz. v.	Brassó, Arad	1901	1 40	sz. v.	(Bród, Eszék, Pécs,
322	7 30	sz. v.	Maramarossziget	404	2 15	sz. v.	Kassa, Lemberg	11	6 25	sz. v.	Wien,			sz. v.	(Gyékényes,
908	7 45	sz. v.	Fehring, Graz, Trieszt	916	2 20	sz. v.	Kiskörös	405	6 30	sz. v.	Lemberg, Kassa, M.-Sziget	911	1 50	sz. v.	Ujvidék
606	8 00	sz. v.	Gödöllő	812	2 25	sz. v.	Hatvan	1911	6 50	sz. v.	Bród, Eszék, Pécs	1801	2 10	gy. v.	Graz, Fehring
1102 ²⁾	8 05	gy. v.	Belgrád, Bród, Sofia	24	2 30	sz. v.	Bicske	319	6 50	sz. v.	Gödöllő	815	2 15	sz. v.	Hatvan
1508	8 10	sz. v.	Arad, Brassó	510	2 40	sz. v.	Szolnok	1505	7 00	sz. v.	Csorba, Kassa	1501	2 40	gy. v.	Bártfa, Kassa
506	8 20	sz. v.	Balatonfüred, Tapolca	1902	2 55	gy. v.	Sarajevo, Gyékényes	1805	7 10	sz. v.	Graz, Fehring	23	3 25	sz. v.	Bicske
1008	8 25	sz. v.	Kassa, Csorba	1022	3 05	v. v.	Paks	507	7 20	sz. v.	Brassó, Kolozsvár	825	5 25	sz. v.	Gödöllő
408	8 35	sz. v.	Kolozsvár, Brassó	904	3 20	gy. v.	Belgrád, Konstantinápoly	917	7 25	sz. v.	Kunszentmiklós-Tass	3	6 35	gy. v.	Wien, Graz
1708	9 00	sz. v.	(Zágráb, Fiume, Pécs)	304	3 30	sz. v.	Ruttká, Berlin	821	7 30	sz. v.	Gödöllő	505	6 40	sz. v.	(Brassó, Kolozsvár
306	9 15	sz. v.	(Bród)	1104	3 50	sz. v.	Balatonfüred, Tapolca	811	7 40	sz. v.	Hatvan	421	6 55	v. v.	Debrecen
2	9 20	gy. v.	Munkács, Lawoczne	1004	4 10	sz. v.	(Róma, Nápoly, Nizza)	27	7 45	sz. v.	Bicske	15	7 10	sz. v.	Szerencs, Hatvan
22	11 55	sz. v.	M.-Sziget, Stanislaw	326	4 25	sz. v.	Gödöllő	1003	8 00	gy. v.	Róma, Triest, Fiume	305	7 10	sz. v.	Győr
336 ³⁾	12 00	sz. v.	Ruttká, Berlin	18	4 30	sz. v.	Komárom	1509	8 15	sz. v.	Csorba, Kassa	605	7 25	sz. v.	Berlin, Ruttká
			Wien, Sopron	410	5 10	sz. v.	Miskolc	509	8 30	sz. v.	Szolnok	907	7 30	sz. v.	Brassó, Arad
			Bicske	6	5 15	gy. v.	Győr, Sopron, Wien	813	8 45	sz. v.	Hatvan	407	8 00	sz. v.	Sofia, Belgrád, Bród
			Gödöllő	328	5 20	sz. v.	Gödöllő	1007	9 10	sz. v.	Fiume, Bród, Pécs	1009	8 15	sz. v.	Lavone, Maramarossziget
				508	5 40	sz. v.	Kolozsvár, Brassó	13	9 20	sz. v.	Győr	1705	8 20	sz. v.	Fiume, Bród, Pécs
				308	5 55	sz. v.	Ruttká, Berlin	913	9 40	sz. v.	Szabadka	25	8 30	sz. v.	Stanislaw, M.-Sziget
				518 ³⁾	6 15	sz. v.	Nagykátá, Szolnok	807	9 50	sz. v.	Berlin, Ruttká	85	8 35	sz. v.	Bicske
				330	6 25	sz. v.	Pécel	1101	10 00	gy. v.	Tapolca, Balatonfüred	9	8 45	sz. v.	Gödöllő
				914	6 25	sz. v.	Tópolya	409	10 10	sz. v.	Miskolc	1507	8 45	sz. v.	Wien, Graz, Triest
				314	6 40	sz. v.	Hatvan	5	10 20	gy. v.	Sopron, Győr, Veszprém	331	9 05	sz. v.	Csorba, Kassa
				26	6 55	sz. v.	Bicske	21	10 45	sz. v.	Torbágy, Triest	303	9 15	gy. v.	Pécel
				1706	7 05	sz. v.	M.-Sziget, Stanislaw				1001	9 35	gy. v.	Berlin, Ruttká	
				16	7 15	sz. v.	Győr, Triest				915	9 45	sz. v.	Triest, Székesfehérvár	
				316	7 35	sz. v.	Hatvan				403	9 55	gy. v.	(Róma, Fiume,	
				1912	7 45	sz. v.	Pécs, Bród, Sarajevo				905	10 00	sz. v.	(Vinkovce, Eszék	
				1510	8 00	sz. v.	Kassa, Csorba				1803	10 10	sz. v.	Kiskörös	
				918	8 00	sz. v.	Kunszentmiklós-Tass				327	10 25	sz. v.	Lemberg, M.-Sziget	
				834	8 50	sz. v.	Gödöllő				517	10 35	sz. v.	Sofia, Belgrád	
				1006	9 00	gy. v.	Fiume, Nizza				1109	10 50	sz. v.	Graz, Triest	
				514 ³⁾	9 05	sz. v.	Nagykátá, Szolnok				1503	10 50	gy. v.	Gödöllő	
				1306	9 25	sz. v.	Fehring, Graz				29 ¹⁾	11 05	sz. v.	Nagykátá	
				608	9 30	sz. v.	Arad, Brassó				315a ¹⁾	11 20	sz. v.	Tapolca, Balatonfüred	
				1010	9 50	sz. v.	Fiume, Nápoly				1108 ²⁾	11 30	gy. v.	Csorba, Kassa	
				1506	10 00	sz. v.	Kassa, Csorba							Bicske	
				910	10 10	sz. v.	Belgrád							Hatvan	
				406	10 15	sz. v.	Kassa, Lemberg							Tapolca, Balatonfüred	
				12	11 00	sz. v.	Wien, Páris								
				338	11 10	v. v.	Ruttká								
				614	11 25	sz. v.	Arad, Debrecen								
				422	11 25	v. v.	Hatvan, Szerencs								

A vonatok indulása Budapest-Józsefvárosról. Délután.

A vonatok érkezése Budapest-Józsefvárosra. Dél előtt.

ZDARMA

na ukažku zasielam vzorky každému, kto o ne píše a síce
barchetu, flanelu, kanafasu, sefiru
plátina všetkých šatových látok (štof) zimných i letných
atď. všetko stále barevne najnovšej módy a z dobrého
materiálu, zasiela s poštovou dobierekou a nezodpovedný
tovar prijme zplatky česká kresťanská firma

JOSEF DAX

vlastná výroba rukodilného tovaru v Bystrici n/Metují (Čechy)
Partie pekných a veľkých zbytkov 40 m. za 20 K, špatnejší
za 16 K. Objednavky od 20 K franco. Vzorky od zbytkov
nezasielam.

Najlepší český prameň k objednaníu.

Lacne perie na postel!

1 kg. sivé drápané 2 K, leďšie
2 K 40 h.; polbiele 2 K 80 h.;
biele 4 K, biele páperové 5 K
10 h.; 1 kg. veľmi fajne, ako
snah biele, drápané 6 K 40 h.,
8 K.; 1 kg. papierie, sivé 6 K,
7 K.; biele fajnové 10 K.; naj-
fajnejšie papierie z prs 12 K. —
Pri oblednani 5 kg. franko. —

Hotové postele z hustej tkaniny červeného, modrého, bieleho
alebo žltého nankingu, 1 perina. 180 cm. dlhá
116 cm. široká s dvomi podhlavkami, každý 80 cm. dlhý, 58 cm
široký, naplnený novým, sivým, veľmi trvácim perím 18 K;
polpapierie 20 K; papierie 24 K; jednotlivé periny 10 K, 12 K,
14 K, 16 K. podhlavky 3 K, 3 K 50 h., 4 K. Vývoz s postovor
dobierekou od 12 K počnúc franko. Výmena alebo návrat dovolené.

Za nezodpovedné návrat peňazi. **S. Benisch v Deschenitz**
číslo 826. Böhmerwald. Cenniky franko zdarma.

Pri objednávkach na naše ohlasy,
prosíme odvolávať sa vždy na náš
časopis.

Ochrana zdravia je v každej domácnosti
nevyhnutne potrebný pôvodný

Slanovinový lieh sily

K dostaniu je všade vo fľaškách po 40 hal. 1 a
2 korunách. Prijať treba len povodný slanovi-
nový lieh sily.

Pozvanie.

Kresťanský potravný a zcenujúci spolk
Lénártó a okolie, dňa 3. júla popoludní o 4.
hodine v miestnosťach štátnaj školy Lénártó
vydržiava

riadne valné shromaždenie,

ku ktorému s týmto úctive povoláva všetkých
účastimárov.

Predmety:

1. Zahájenie kroz predsedu.
2. Predloha záverečných účtov r. 1909.
3. Udenie absolutoriuma správe a do-
zornému výboru.
4. Voľba dozorného výboru na jeden rok.
5. Prípadné návrhy.

Váha s pozvaním cez 8 dni vystavené
sú v obchodnej miestnosti.

Lénártó, 15. júna 1910.

Správa.

Oznamy prijíma**administracia****„Krestan“**

☐ ☐ Budapest, ☐ ☐

Szentkirályi-u. 28.

Ktorá kosa je najlepšia?

pyta sa mnohé kosalubníci a mnohokrát hospodár. Na toto odpovedáme
dla nášho presvedčenia: najlepšia kosa na svete je

General Dewett kanonovej ocele kosa

Ktora sa shotovuje zo zlatnej kanonovej ocele z miešaniny najslachetnejších kovov zloženej a odborne umeleckým
spôsobom dvojnásobne stúženej, tak še vlastnosť vytrvalost jej nachodi sa na tom najvyššom stupni a premáha
avetko možné tohoto odboru.

Spôsob dorábamnia kôs tohoto odboru je tajomstvom fabriky, následkom čoho ľahkosť, trvácnosť a ostrosť
takejto kosalubníci sú počudovania hodné.

Atresa Pánu Pavlovi Sohr Szill 13. číslo (Stol. Somogy.)

kam vsetkým na general Dewett kosalubníci dopisovaním a objednaním treba sa obrátiť. — Pri objednaní
5 kusov kôs počtovo útraby platí fabrika. Pri objednaní 10 kusov platí počtovo útraby a pripojuje jednu kosalubnici
pridavok zdarma. — Za každú kanonovej ocele kosalubnici prejma sa dobrostánie, nezodpovedná kosa vymieňa sa
dobrou kosalubnicou kanonovej ocele (zokusenosti ale vieme, že medzi tisíc kosami jedna je nie zlá).

General Dewett kosou kanonovej ocele
na 250—300 krokov može sa kosíť po jed-
nom ostrení, jedno kuvanie dostatočné je
na viacej dni.

General Dewett kosa, kanonovej ocele,
zasiela sa ku ruce chlapa sostavená naku-
vaná a vyprobovaná.

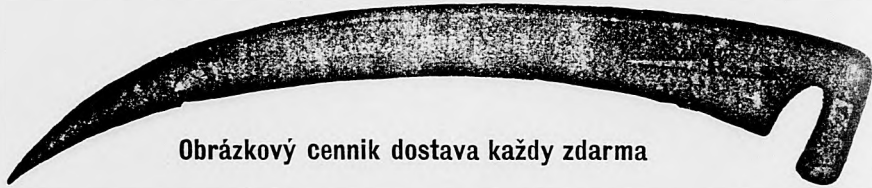
Pri Gnneral Dewett kose z kanonovej
ocelie odberateľ nemá žiadného riska bo
nezodpovedná kosa zamení sa za dobrú.

Preto nech nikto kosalubnici od nikoho neobjednáva a nekupuje, kým neurobil probu s kosou General Dewett z kanonovej ocele
A sme o tom presredčeni, že kto ráz robil s takouto kosou iné kosalubnici nikdy do ruky nevezme.

Sbieratelia objednavateľov maju zvláštne vyhody. — Hárky k sbieraniu odberateľov a iné tlačivo su pre bár kobo na poho-
tove Cennik nech si každý na dopisničke pyta. Ceny Gnnérale Dewett kôs z kanonovej ocele:

60	65	70	75	80	85	90	95	100	110 cm.
90 kr.	95 kr.	1 zl.	1 zl. 05 kr.	1 zl. 10 kr.	1 zl. 25 kr.	1 zl. 20 kr.	1 zl. 25 kr.	1 zl. 30 kr.	1 zl. 50 kr.

Dávame nákovie, striebro ocelova nákova a kladivko pár za 85 kr. Amerikánska osielka, ku Dewett kose najlepšia 20 kr.
Zvláštna Novota: Privilegovaná užva na kosalubnici 1 kus 20 kr., 10 kusov 1 zl. 50 kr. Britva diamantovej ocele so zaruokou pát rokov
1 zl. 5 kr. pekná schránka britvy darmo.

Obrázkový cennik dostava každý zdarma